Skellefteå kommun
kundtjanst@skelleftea.se

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Baldergymnasiet 6 i Skellefteå kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Baldergymnasiet 6 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Baldergymnasiet 6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna och övrig skolpersonal i samtliga ämnen och kurser analyserar kunskapsresultaten i förhållande till verksamhetens förutsättningar och undervisningens genomförande.

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att samtliga lärare på skolan tydliggör syfte och mål med valt undervisningsinnehåll för eleverna så de kan förstå kopplingen mellan innehållet och de kunskaper de ska utveckla.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i hög utsträckning* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger samtliga lärare förutsättningar att samverka kring bedömning och betygsättning för att kunna kvalitetssäkra sina betyg i syfte att säkerställa likvärdighet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 3 augusti 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 90304 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6451) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd
1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men att utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska utvecklingsarbetet genom att bland annat skapa förutsättningar för lärarna att samverka och se till att lärarna får möjlighet att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra. Vidare ser rektorn i viss mån till att skolan arbetar med jämställdhetsfrågor som en del i värdegrundsarbetet för att alla elever oavsett kön ska ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Granskningen visar att rektorn till viss del har skapat en grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp skolenhetens kunskapsresultat, elevernas arbetsplatsförlagda lärande och arbetet med trygghet och studiero samt genom att genomföra vissa analyser och utvecklingsåtgärder. Det finns dock brister i analysen av kunskapsresultaten. Rektorn har exempelvis inte gjort jämförelser mellan flickors och pojkars betyg. Nedan följer Skolinspektionens motivering till varje del som granskats inom området.

Rektorns ledning och organisering av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet. Rektorn ger bland annat lärarna förutsättningar att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra. Det framkommer i intervju med lärare, elevhälsan och rektorn att det finns olika forum där lärarna och övrig skolpersonal kan samverka. Samverkan sker både i arbetslag som är ämnesöverskridande och i ämneslag där man har veckovisa fasta mötestider med tydliga mötesstrukturer. Rektorn tar del av de protokoll som förs vid

träffarna och deltar också i träffarna ibland. Lärarna samverkar också med APL-handledarna och ingår i ett samarbete med det lokala programrådet. Utöver detta har skolan gemensamma personalkonferenser där personalen på skolans samtliga enheter och program träffas och behandlar mer övergripande frågor. Rektorn tar också ansvar för att lärarna genom kollegialt arbete ges förutsättningar att utveckla sin kompetens och medvetenhet i de frågor som rör undervisningen, exempelvis genom workshops där kollegor träffas och delger varandra material och nya metoder de testat i undervisningen. Detta sker löpande under läsåret och i samarbete med en annan skola. Förutom lärarnas samverkan med varandra träffas också lärarna och elevhälsan regelbundet.

Vidare visar granskningen att skolans arbets- och förhållningssätt i stora delar är tydliga och tillämpas av lärarna. I intervjuer med lärarna, elevhälsan och rektorn framkommer att det finns information på skolans hemsida om vilka rutiner som gäller på skolan. Emellertid uppger några lärare att det är mycket nytt som har dykt upp gällande exempelvis F-varningar och att det finns lärare som inte känner till de rutiner gällande betygsvarningar som finns. I intervju med rektorn och elevhälsan framkommer att skolan har en rutin för introduktion av nyanställda och/eller obehöriga lärare och att denna ges oavsett om den nyanställda tidigare har arbetat i kommunen eller inte. Någon lärare uppger att det finns en otydlighet kring vad förstelärаruppdraget innebär och att rollen inte är tydligt beskriven för lärarna. Rektorn uppger att hon regelbundet brukar påminna om skolans arbets-och förhållningssätt vid de gemensamma arbetsplatsträffarna.

Rektorns styrning av skolans arbete med jämställdhet

Rektorn ser i viss mån till att skolan arbetar med jämställdhetsfrågor som en del i värdegrundsarbetet för att alla elever oavsett kön ska ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. I intervjuerna refererar lärarna och elevhälsan till arbetet med värdegrund och säger att frågor kring jämställdhet är en naturlig del av vardagen på skolan. I intervjuerna framkommer olika exempel på insatser som rektorn gjort i syfte att belysa och uppmärksamma frågor som rör jämställdhet. Av lärarintervjuerna framgår att jämställdhetsperspektivet också genomsyrar undervisningen. Eleverna på barn- och fritidsprogrammet uppger att de har arbetat mycket med genus och jämställdhetsfrågor i undervisningen. På teknikprogrammet, där majoriteten av eleverna är pojkar, har lärarna beslutat att samla tjejerna i samma klass som ett led i att ge tjejerna större utrymme och se till att de får lika stort inflytande trots att de är i minoritet. När skolan har Öppet Hus försöker lärarna också se till att de kvinnliga eleverna finns med som representanter för teknikprogrammet. Några lärare uppger att det på vissa program och i vissa klasser har funnits behov av extra insatser i arbetet

med jämställdhetsfrågor och att lärarna då kan ta hjälp av skolvärden som driver ett arbete som kallas "Machofabriken" som framförallt riktar sig till killar. Utöver detta har rektorn i samband med lektionsobservationer haft fokus på jämställdhetsfrågor och fördelningen av aktivt talutrymme mellan kvinnor och män.

Även om det bedrivs ett visst jämställdhetsarbete på skolan framgår det inte av intervjuerna huruvida det finns en uttalad plan för jämställdhetsarbetet och att arbetet som bedrivs följs upp. Skolinspektionen vill i sammanhanget betona vikten av att rektorn tillsammans med personal ska skapa en strategi för det jämställdhetsarbete som sker på skolan. Det kan ske genom att man sätter upp utvärderingsbara mål för arbetet och följer upp och analyserar resultatet av arbetet för att identifiera vilka insatser som behövs för att komma vidare. Det kan exempelvis handla om att utifrån ett jämställdhetsperspektiv analysera anmälningar om kränkande behandling, utbildningsval som rekommenderas i studie- och yrkesvägledningen, skillnader i kunskapsresultat eller könsmönster som synliggörs genom elevhälsans arbete.

Rektorns uppföljning och analys av resultat och undervisningens genomförande

Granskningen visar att rektorn till viss del skapar en grund för utveckling av undervisningen genom att kontinuerligt följa upp skolenhetens kunskapsresultat, elevernas arbetsplatsförlagda lärande och resultat av skolans arbete med värdegrund samt genom att genomföra vissa analyser och utvecklingsåtgärder. Av intervjuer med lärarna, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn ser till att skolans kvalitetsarbete sker löpande under läsåret samt att lärarna och elevhälsan görs delaktiga i arbetet. Detta sker exempelvis i arbets- och ämneslagen samt vid de elevuppföljningar som görs, där rektorn, elevhälsan och alla undervisande lärare deltar. Av rektorsintervjun framkommer dock att fokus främst blir på de elever som riskerar att inte nå målen för att kunna sätta in det stöd som eleven behöver. I intervju med rektorn och lärarna framgår vidare att det i år har funnits svårigheter med de tekniska förutsättningarna att sammanställa underlag för fördjupade analyser av kunskapsresultaten och att det i år därför finns en del brister i analysen då tillförlitlig statistik inte funnits att tillgå. Exempelvis har inga jämförelser mellan flickors och pojkars betyg kunnat göras.

Det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) följs upp genom de besök som lärarna genomför och via de trepartssamtal som lärarna har tillsammans med elever och handledare. Detta framkommer i intervju med rektorn och lärarna. Rektorn följer också upp resultat kopplade till skolans värdegrundsarbete. Underlag för detta är trivsel- och trygghetsenkäter och regelbundna samtal med eleverna. Skolsköterskan har hälsosamtal med alla elever som går första året och rektorn genomför samtal med

samtliga elever i avgångsklasserna där eleverna får utvärdera undervisningen samt svara på frågor kopplade till trygghet och trivsel. Utöver detta följer rektorn upp undervisningens genomförande vid medarbetarsamtal och genom lektionsobservationer. Rektorn har en kontinuerlig dialog med lärarna och elevhälsan om undervisningen och om det skulle vara så att undervisningen inte fungerar för en elev eller i en klass. Detta framkommer i intervjuer med lärarna, elevhälsan och rektorn samt i inskickad dokumentation.

Utifrån de behov av utveckling som rektorn genom sin analys identifierat genomför rektorn utvecklingsåtgärder. Exempelvis har rektorn identifierat ett behov av att öka elevernas motivation på barn- och fritidsprogrammet och därför flyttat kurser från år 3 till år 2 för att få in yrkesutgången tidigare och på så sätt öka elevernas motivation. I en av kurserna på restaurang- och livsmedelsprogrammet hade skolan förra läsåret svårigheter att motivera eleverna att delta vilket ledde till ökad frånvaro. Till följd av detta beslutade rektorn om insatser både på gruppnivå och individuellt, bland annat med hjälp av skolans kurator.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Rektors ledarskap men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna och övrig skolpersonal i samtliga ämnen och kurser analyserar kunskapsresultaten i förhållande till verksamhetens förutsättningar och undervisningens genomförande.

För att kvalitén i skolans undervisning ska utvecklas krävs att verksamheten ständigt prövas, att resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.[1] Utifrån uppföljningen bör rektorn tillsammans med personalen analysera

---

[1] Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, *Varje skolas utveckling.*

vad som påverkar och orsakar kunskapsresultaten och måluppfyllelsen, identifiera utvecklingsområden och besluta om vilka insatser som ska göras. En analys innebär att bryta ner resultaten och studera skillnader och variationer mellan olika elevgrupper och klasser, och mellan program samt mellan ämnen/kurser.[2] Ett ytterligare steg i analysen är att försöka identifiera möjliga orsaker (orsaksanalys) till vad låg måluppfyllelse hos eleverna beror på. Det är viktigt att rektorn inte enbart inkluderar svagheter i sin analys utan även tar fasta på de framgångsfaktorer som skolan har.

Med utgångspunkt i analysen behöver rektor besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Dessa insatser ska ta sikte på att höja elevernas måluppfyllelse och höja undervisningens kvalité. Att utgå ifrån orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolans verksamhet. Insatserna kan därmed också utjämna eventuella skillnader inom skolan, mellan lärare, program, ämnen/kurser och årskurser. Som en del i kvalitetsarbetet ska rektorn också följa upp om de skolförbättrande åtgärder som rektorn tidigare fattat beslut om fått avsedd effekt.[3]

Granskningen visar att det finns behov av att förbättra analysen av skolenhetens kunskapsresultat. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna och övrig skolpersonal i samtliga ämnen och kurser analyserar kunskapsresultaten i förhållande till verksamhetens förutsättningar och undervisningens genomförande samt försöker identifiera möjliga orsaker till varför måluppfyllelsen ser ut som den gör. I arbetet med att förstå och förklara varför resultaten ser ut som de gör kan rektorn med fördel ta hjälp av Skolverkets allmänna råd och stödmaterial på området.

Undervisning

Författningsstöd
1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen
4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

---

[2] Skolverket 2012, *Högpresterande elever, höga prestationer och undervisningen*, Rapport 379, Stockholm: Fritez s.21, 31f, 47.

[3] 4 kap. 4 och 7 §§ skollagen; Skolverket 2012, s.25, 34

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att undervisningen på Baldergymnasiet 6 ger eleverna goda möjligheter att nå läroplanens mål. Undervisningen i stort är varierad och eleverna får det lärarstöd de behöver för att förstå och komma vidare med sina arbetsuppgifter. Eleverna görs i stora delar delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen och i sitt eget lärande. Undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas i huvudsak efter varje elevs behov och förutsättningar, så att den ger eleverna både stöd och utmaningar. Vidare framgår att lärarna i huvudsak har höga förväntningar på eleverna och att det förekommer inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation. Granskningen visar vidare att undervisningen till viss del är målfokuserad och strukturerad men att det finns ett behov av att ytterligare tydliggöra syfte och mål med valt undervisningsinnehåll för eleverna så de kan förstå kopplingen mellan innehållet och de kunskaper de ska utveckla. Nedan följer Skolinspektionens motivering till varje del som granskats inom området.

Varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Undervisningen i stort innehåller en variation av olika arbetsformer och arbetssätt, såsom arbete i helklass, grupparbete och enskilt arbete. Flera lärare har en stor variation och växling i undervisningen och uppger att de samplanerar veckans arbete så att det ska bli en bra balans för eleverna. Under de lektioner som Skolinspektionen besöker varvar lärarna genomgångar med praktiska övningar både individuellt och i grupp, samt använder sig av olika undervisningsmetoder och material. I intervjuer med eleverna framkommer att undervisningen mestadels är varierad men att det kan skilja beroende på ämne och lärare.

Granskningen visar vidare att eleverna får ett aktivt stöd av sina lärare så att de vet vad de ska arbeta med på lektionen samt förstå uppgiften. De flesta lärare skriver upp på tavlan vilka moment eller uppgifter lektionen ska innehålla. Av lärarintervjuer

framgår att lärarna har ett nära samarbete med elevhälsan och vet vilka elever som är i behov av extra anpassningar och individuella instruktioner efter genomgång i helklass. Eleverna uppger att lärarna är duktiga på att ge förklaringar så att de förstår. Under lektionsobservationerna går lärarna runt i klassrummet och kontrollerar att alla elever hänger med, även de som inte räcker upp handen. Vid samtliga av de observerade lektionerna ägnar sig eleverna åt skolarbetet och bibehåller engagemang i uppgiften.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna görs i huvudsak delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen samt får möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Av lärarintervjuer framgår att flera av lärarna låter eleverna vara med och tycka till om undervisningens arbetssätt och innehåll, men att eleverna ofta vill att lärarna ska bestämma. Eleverna uttrycker att de i flera ämnen får vara med och påverka undervisningen exempelvis genom att komma med förslag på provdatum, examinationsformer eller om de vill arbeta enskilt eller i grupp. I Skolenkäten våren 2019 hade elever som gick andra året på Baldergymnasiet 6 lägre resultat på frågeområdet "Delaktighet och inflytande" med indexvärde 4,9 jämfört med genomsnittet för samtliga medverkande skolenheters 5,7.[4] I lärarintervju framkommer att några av lärarna har samtalat med eleverna om siffrorna och vad begreppen innebär då lärarna upplever att de så långt det är möjligt försöker göra eleverna delaktiga och vara lyhörda för elevernas önskemål. Några av lärarna frågar också efter elevernas synpunkter vid utvärdering av undervisningen, exempelvis vad de tyckt om innehållet och vad som gått bra respektive mindre bra. Det framgår dock av lärar- och elevintervjuer att det varierar mellan olika lärare, ämnen och program huruvida eleverna får utvärdera undervisningen. Detta bekräftas både i lärarintervjuer samt i intervju med rektorn. På något program sker utvärderingarna löpande, efter avslutade moment eller kurser, medan det på andra program i flera ämnen inte sker regelbundet.

I granskningen framkommer exempel på att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Vid lektionsobservationerna finns exempel på hur lärarna ställer

---

[4] En gång vartannat år omfattas varje skolenhet av Skolinspektionens enkät som utgör ett underlag till Skolinspektionens granskning av landets skolor. Enkäten riktar sig till elever, föräldrar och pedagogisk personal. Värdena går från 1 till 10, där 10 indikerar en positiv uppfattning.

öppna frågor och låter eleverna reflektera individuellt och i helklass utifrån personliga upplevelser och erfarenheter från APL. På en av lektionerna ska eleverna formulera personliga mål inför kommande APL-period samt fundera på vilka aktiviteter de måste genomföra så att målen kan nås. Vid lärarintervjuerna framkommer att lärarna bland annat arbetar med kamratrespons för att låta eleverna formulera sig kring vad de lärt sig. I samband med återlämning av prov och inlämningsuppgifter brukar eleverna i vissa ämnen få möjlighet att sitta med läraren och reflektera över resultatet och varför resultatet ser ut på ett visst sätt. Av elevintervjuerna framkommer att eleverna i vissa ämnen kan få frågor om på vilket sätt de lär sig bäst, samt att de får självvärdera sina inlämningsuppgifter.

Inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation

Granskningen visar vidare att lärarna i stort har höga förväntningar på eleverna och är medvetna om vikten av att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Av lektionsobservationerna och genomförda intervjuer framgår att lärarna i många fall bidrar till att öka elevernas motivation genom att skapa en god lärandemiljö och förtroendefulla relationer till eleverna. I intervju med lärarna, elevhälsan och rektorn framkommer att skolan arbetar mycket med att skapa trygghet för varje elev och i varje klass, och att de genom både interna och externa utbildningsinsatser låter eleverna delta i gruppstärkande aktiviteter som kan fungera motiverande för eleverna. I intervju med eleverna framkommer att det finns flera lärare som är duktiga på att motivera eleverna genom att på olika sätt fånga elevernas uppmärksamhet. Eleverna uppger att det finns lärare som tydligt visar att de ”ser varje elev” genom att hälsa på var och en, och som exempelvis genom kroppsspråk eller att själv delta i övningarna höjer elevernas motivation.

I dokumentationen och rektorsintervjun framgår att skolan föregående läsår hade svårigheter att motivera elever på ett av programmen att delta i en av kurserna och att detta bland annat ledde till ökad frånvaro. Till följd av detta genomförde kuratorn samtal med berörda elever och lärare. Utöver detta gjordes också andra insatser som gett effekt och i intervju med rektorn framkommer att det fungerat bra detta läsår.

Stimulans och utmaning i undervisningen

Undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas i huvudsak efter varje elevs behov och förutsättningar, så att eleverna ges både stöd och utmaningar. Lärarna anpassar undervisningen till elevgruppen och ger stöd till elever som behöver det för att nå kunskapskraven för betyget E och utmanar de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. Detta framgår av intervjuer med lärare, elever, elevhälsa och rektor. I intervju med elevhälsan och lärarna framkommer att de överlämningar som

görs från grundskolan ligger till grund för arbetet med extra anpassningar. Elevhälsan träffar specialpedagoger och studie- och yrkesvägledare från grundskolan vid två tillfällen innan eleverna börjar på Baldergymnasiet. Före skolstart får sedan mottagande lärare information av elevhälsan om respektive elevs individuella behov och vilka anpassningar som ska göras. Det kan gälla anpassning av lokal, särskilda anpassningar vid provsituation, eller extra hjälp med instruktioner. I intervju med lärarna och elevhälsan framkommer att de har ett nära samarbete med varandra i arbetet med extra anpassningar och att de regelbundet följer upp om de insatser som satts in ger effekt. Eleverna ger en samstämmig bild och uppger att det finns bra med hjälp för eleverna på skolan exempelvis i form av studietimmar och något som skolan kallar för "studiestuga" dit eleverna kan gå om de behöver extra hjälp i något ämne. I klassrummet får elever i behov av stöd hjälp i form av exempelvis extra tydliga uppgifter eller enskilda instruktioner. Eleverna uppger att de i huvudsak har många olika arbetsuppgifter att arbeta med. Under de lektionsobservationer som Skolinspektionen gör arbetar eleverna med olika arbetsuppgifter i olika takt och erbjuds extra uppgifter när de blir klara. Av lärarintervjuerna framgår att eleverna i flera ämnen får arbeta med uppgifter av olika svårighetsgrad. Någon lärare uttrycker dock att de har många insatser på skolan som riktar sig till de elever som behöver extra anpassningar och uppger att det är svårare att stimulera de elever som nått längre i sin kunskapsutveckling.

Målfokuserad och strukturerad undervisning

Undervisningen är till viss del målfokuserad och strukturerad. Granskningen visar dock att det finns ett behov av att ytterligare tydliggöra syfte och mål med valt undervisningsinnehåll för eleverna så de kan förstå kopplingen mellan innehållet och de kunskaper de ska utveckla. Under de lektionsobservationer som Skolinspektionen gör har flera av lärarna en tydlig inledning där de förklarar upplägget av lektionen. I några fall förklarar också lärarna syftet med lektionen i samband med lektionsstarten. På några av de observerade lektionerna avslutar lärarna med en kort summering av lektionen och att berätta vad de ska göra nästa lektion. På ett par lektioner gör lärarna ingen tydlig avslutning utan eleverna lämnar bara klassrummet när lektionstiden är slut. I lärarintervjuerna framkommer att lärarna på de olika programmen alla arbetar på samma sätt med att inleda lektioner, men att lärarna inte i samma utsträckning har pratat om hur lektioner ska avslutas. Eleverna uppger att många är otåliga när lektionen är slut och att det finns elever som "går på minuten" när lektionen är slut.

Flera av lärarna uppger att de går igenom syfte och mål vid kursstart eller vid uppstarten av ett nytt arbetsmoment där de förmedlar vad eleverna ska lära sig och vad olika moment syftar till. Det framkommer dock i elevintervjuer att det varierar

mellan olika lärare huruvida de förklarar syftet för eleverna, och att det finns kurser och ämnen där syftet med lektionen eller arbetsmomentet uppfattas som otydligt. Av samtliga intervjuer framkommer att skolans lärare använder en digital plattform som heter "Samarbeta" där de lägger upp kursplaneringar med syfte och kursmål, kunskapskrav och bedömningsmatriser så de blir tillgängliga för eleverna. Det framgår dock av elevintervjuer och av rektorsintervju att det varierar mellan lärare och kurser i vilken utsträckning de använder sig av plattformen och vilken information de lägger ut där. Rektorn bekräftar att eleverna i vissa kurser upplever att syftet inte är tydligt och att hon tillsammans med lärarna diskuterat detta.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Undervisning, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att samtliga lärare på skolan tydliggör syfte och mål med valt undervisningsinnehåll för eleverna så de kan förstå kopplingen mellan innehållet och de kunskaper de ska utveckla.

Även om det i gymnasieförordningen inte finns någon motsvarande reglering som i grundskolan avseende strukturerad undervisning visar forskning att en viktig del i en väl organiserad och genomförd lektion är att läraren ser till att det finns en struktur i lektionen. En viktig del i undervisning som är välstrukturerad och organiserad är att läraren ser till att det finns en struktur på lektionerna, som innefattar en introduktion, genomförande och en uppföljande avslutning. [5] Någon form av introduktion inför varje lektionsstart behövs för att tydliggöra för eleverna vad de förväntas lära sig under

---

[5] William, D. (2013) *Att följa lärande – formativ bedömning i praktiken*, Lund: Studentlitteratur; Håkansson & Sundberg 2012

lektionen, samt kan underlätta för dem att bli motiverade att arbeta under lektionen. På motsvarande sätt behöver varje lektion få en avslutning. Syftet med avslutningen är att läraren sammanfattar undervisningens olika delar och relaterar eller återknyter till syftet med lektionen/arbetsområdet för att innehållet ska uppfattas som meningsfullt för eleverna.[6]

När det gäller syftet med lektionen och hur det relaterar till ingående moment eller aktiviteter är det viktigt att läraren inte bara har tydliggjort syftet för sig själv. Syftet måste också vara tydligt för eleverna. Syftet ska vara tydligt genom val av innehåll och arbetssätt under lektionerna. Det är dock rimligt att det emellanåt förekommer lektioner i en kurs där syftet inte tydliggörs under den specifika lektionen därför att eleverna fortsätter ett arbete som introducerats vid en tidigare lektion. Det är också viktigt att läraren gör en koppling till de nationella målen i läroplanen och kurs-och ämnesplanen när undervisningen planeras, så att lektionens syfte relaterar till dessa mål och ingenting annat. Det gäller såväl läroplanens allmänna delar i avsnitt 1 och 2 som examensmålen. Det är i syftet och det centrala innehållet som det finns information om vad som är väsentliga kunskaper i ämnet och därmed hur undervisningen ska planeras.[7] I praktiken behöver läraren konkretisera målet med lektionen för eleverna genom att tydliggöra syftet och vilka kunskaper som undervisningen är tänkt att kunna utveckla. Detta betyder dock inte att läraren ska redovisa exakt vad som står i examensmålen, ämnesplanen eller kursplanen, eller hänvisa eleverna till att läsa dessa texter själva. Det handlar om att läraren på ett kortfattat och för eleverna lättförståeligt sätt kan förmedla vad eleverna ska lära sig under lektionen och vad de olika aktiviteterna syftar till och inte enbart berätta vad eleverna ska göra under lektionen. [8]

Granskningen visar att lärarna delvis går igenom syfte och mål med valt undervisningsinnehåll med eleverna, men att det ibland upplevs som otydligt. Skolinspektionen rekommenderar att samtliga lärare på ett lättförståeligt sätt

---

[6] William 2013; Håkansson & Sundberg 2012

[7] Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2018:247, s 9.) *Betyg och betygsättning*

[8] Ibid., s.13.

tydliggör syfte och mål med valt undervisningsinnehåll för eleverna, så de kan förstå kopplingen mellan innehållet och de kunskaper de ska utveckla.

Trygghet och studiero

Författningsstöd
3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar *i hög utsträckning* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolan med att skapa och upprätthålla studiero. Det är mestadels god studiero på lektionerna så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. De gemensamma ordningsregler som skolans personal kommit överens om efterföljs i huvudsak. Skolan arbetar också aktivt med att skapa en trygg miljö för eleverna och vidtar ändamålsenliga åtgärder som har positiva effekter. Granskningen talar för att elevernas trygghet har förbättrats jämfört med tidigare läsår. Nedan följer Skolinspektionens motivering till varje del som granskats inom området.

Skolans arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolan med att skapa och upprätthålla studiero. Rektorn skaffar sig kännedom om elevernas upplevelse av studiero genom regelbundna enkäter, lektionsobservationer och samtal med eleverna. Av intervjuer med lärarna, elevhälsan och rektorn framkommer att skolan inför hösten 2019 har tagit fram ett antal ordningsregler, som bland annat innebär fasta klassrumsplaceringar och mobilförbud. Innan skolan beslutade om ordningsreglerna genomförde skolkuratorn en ”testperiod” tillsammans med en elevgrupp i 30 dagar. Resultatet utvärderades och många av eleverna upplevde en ökad studiero utan mobiltelefonerna. Av intervju med lärare och elever framgår att mobilförbudet överlag fungerar bra och i huvudsak efterföljs. Av samtliga intervjuer framkommer att det råder studiero under lektionerna så att eleverna kan genomföra sina arbetsuppgifter. Detta bekräftas också av de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomför.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Skolan arbetar aktivt och medvetet med att skapa en trygg miljö för eleverna. Granskningen talar för att elevernas trygghet på skolan har förbättrats jämfört med tidigare år. I samtliga intervjuer synliggörs ett aktivt arbete för att främja tryggheten på skolan, exempelvis genom introduktionsdagar med gruppstärkande övningar för alla elever som går första året, utbildningsinsatser i samarbete med externa aktörer, samt skolvärdar som ska bidra till att eleverna känner sig trygga på rasterna. Elevernas trygghet under det arbetsplatsförlagda lärandet följs upp via trepartssamtal med lärare, elev och handledare. Skolan genomför regelbundet trivselenkäter och elevsamtal som ligger till grund för de analyser och åtgärder som sätts in. Skolan har identifierat ett uppehållsrum som ett område där eleverna upplevt otrygghet. Skolan har vidtagit åtgärder exempelvis genom ommöblering och genom att utveckla skolvärdens roll i arbetet med att förbättra elevernas arbetsmiljö. Varje klass på skolan har fått utse två elevskyddsombud som under ledning av skolvärden ska delta i arbetet. I intervju med lärare, elevhälsa och rektor framkommer vidare att endast en av skolans flera ingångar är öppen under skoldagen för att förhindra att obehöriga kommer in på skolan. Skolan är centralt belägen och har tidigare fungerat som en "passage" där obehöriga kunnat gå igenom. I intervju med elevhälsan framgår att det tidigare år funnits vissa klagomål från elever om att det inte känts tryggt på skolan men att de inte längre får några signaler om det, och att de insatser som gjorts har gett resultat. Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektor framgår att tryggheten på skolan upplevs som hög.

I intervju med rektorn framkommer att de fasta klassrumsplaceringarna tidigare var insatser i oroliga grupper, men att skolan nu tagit beslut om att de fasta placeringarna också ska användas i förebyggande syfte. Rektorn uppger att många elever tycker att det är jobbigt att välja plats och riskera att sitta ensamma, medan andra elever av olika anledningar har behov av att exempelvis sitta långt fram i klassrummet.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i hög utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd
1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen
8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen
Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader i betyg i olika ämnen och kurser samt mellan resultat på nationella prov och kursbetyg i syfte att säkerställa att lärare gör bedömningar och sätter betyg på ett likvärdigt sätt. Vidare ger rektorn lärarna i viss mån förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg. Förutsättningarna för de olika ämneslagen att regelbundet samverka med varandra i arbetet med betyg och bedömning ser dock olika ut och ämneslagen har kommit olika långt i arbetet med bedömning och betygsättning. Det finns behov av att utveckla samverkan kring bedömning och betygssättning, något som rektorn och lärarna själva identifierat som ett utvecklingsområde och ett utvecklingsarbete är påbörjat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till varje del som granskats inom området.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas bedömningar och betygsättning.

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader i betyg i olika ämnen och kurser samt mellan resultat på nationella prov och kursbetyg i syfte att säkerställa att lärare gör bedömningar och sätter betyg på ett likvärdigt sätt. Vid eventuella avvikelser för rektorn samtal med berörd lärare. Rektorn har uppmärksammat att eleverna vid ett av yrkesprogrammen i programgemensamma yrkeskurser har haft lägre resultat jämfört med riket i övrigt. Vid de lektionsobservationer som rektorn har genomfört har hon bedömt att undervisningen håller en god kvalité och förklarar därför inte de låga resultaten till undervisningens genomförande. I syfte att öka likvärdigheten vid bedömning och betygsättning har programmet inlett ett samarbete med motsvarande program vid annan gymnasieskola.

Förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sin bedömning och betygsättning

Vidare visar granskningen att rektorn i viss mån ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg men att förutsättningarna för de olika ämneslagen att regelbundet samverka med varandra i arbetet med betyg och bedömning ser olika ut och att ämneslagen kommit olika långt i arbetet med bedömning och betygsättning. I intervjuer med lärarna och rektorn framkommer att det i några ämneslag finns ett strukturerat arbete, där lärarna träffas regelbundet på fasta tider för att samarbeta kring bedömning och betygsättning. De har också utarbetat matriser till eleverna med exempelsvar för vad som krävs för de olika betygsnivåerna. Andra lärare beskriver arbetet kring sambedömning som spontana samtal i arbetsrummet utan tydlig

mötesstruktur där lärarna på eget initiativ byter underlag och jämför sina bedömningar. I intervju med lärarna och rektorn framkommer också att det har varit svårt för de lärare på skolan som saknar ämneskollegor att hitta former för sambedömning. Rektorn uppger att hon har genomfört enkäter där hon har frågat lärarna hur de arbetar med exempelvis bedömningsstöd och allmänna råd och att svaren visade att det finns lärare och delar av lärarlag som har önskat komptensinsatser inom området betyg och bedömning. Rektorn och lärarna har själva identifierat detta som ett utvecklingsområde och ett utvecklingsarbete är redan påbörjat.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Bedömning och betygsättning men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalité inom området bedömer Skolinspektionen att rektorn och lärarna behöver fortsätta det påbörjade utvecklingsarbetet inom följande del:

- Att rektorn ger samtliga lärare förutsättningar att regelbundet samverka kring bedömning och betygsättning för att kunna kvalitetssäkra sina betyg i syfte att säkerställa likvärdighet.

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Enligt gymnasieförordningen ska nationella bedömningsstöd stödja lärarnas bedömning av elevernas kunskaper.[9]

Bedömning och betygsättning är en komplex praktik och för att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa dessa förutsättningar. Rektorn

---

[9] 8 kap. 3 f §§ gymnasieförordningen. 3 kap. 14§ skollagen.

behöver se till att lärare får möjlighet och tid att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygsättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet mellan olika skolenheter, exempelvis om läraren saknar ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.[10]

Av granskningen framgår att skolan arbete med att kvalitetssäkra betyg kan utvecklas. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn fortsätter det påbörjade utvecklingsarbetet och organiserar så alla lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de kan utvärdera elevernas kunskaper och hur de kan bedöma olika elevprestationer inte minst i de praktiska ämnena. Rektorn kan behöva organisera det arbetet tillsammans med de övriga rektorerna på skolenheterna på Baldergymnasiet. Utbytet kan också ske mellan skolor i de fall lärare exempelvis saknar ämneskollegor. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att rektorn fortlöpande tillsammans med sin personal diskuterar vilka metoder lärarna använder för att kvalitetssäkra sin betygsättning och sin bedömning. En utgångspunkt för arbetet kan vara Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2018:247) om betyg och betygsättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Agnetha Burström

Agnetha Burström
Beslutsfattare
Signerat av: Agnetha Burström

X Helen Lundell Sjöberg

Helen Lundell Sjöberg
Föredragande
Signerat av: Helen Lundell Sjöberg

[10] Skolverkets allmänna råd med kommentarer SKOLFS 2018: 247 Betyg och betygsättning s.23

I handläggningen av ärendet har även Ulf Pantzare och Elina Axelsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 5 november 2019 och den 28 november 2019. Besöket genomfördes av Helen Lundell Sjöberg och Ulf Pantzare.

Baldergymnasiet 6 i Skellefteå består av två yrkesförberedande program och ett högskoleförberedande program; barn- och fritidsprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet samt teknikprogrammet. Teknikprogrammet ingår vanligtvis in skolenhet 4 men tillhör under hösten 2019 på grund av tillfällig organisationsförändring enhet 6. Totalt går 327 elever på skolenheten. Skolenhetens rektor har arbetat på skolan sedan 2014. Baldergymnasiets samtliga enheter har en gemensam organisation kring elevhälsan och skolenheternas rektorer samverkar i hög utsträckning.

På grund av lågt elevantal saknas officiell statistik från Skolverket. Av rektorns egen resultatanalys framkommer att elevernas studieresultat på barn-och fritidsprogrammet i de programgemensamma yrkeskurserna kurserna ligger lägre i jämförelse med nationell nivå. I Skolenkäten våren 2019 visar index för området trygghet 7.8 jämfört med genomsnittet för samtliga medverkande skolenheters 8.2. Motsvarande resultat för området studiero var 5,7 jämfört med genomsnittet 6,0 för samtliga medverkande skolenheter i årskurs 2.